

Рукопис опубліковано:

Захаркіна Л.С. Фінансові інструменти активізації інвестиційної діяльності домогосподарств [Текст] / Захаркіна Л.С. // Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів "Фінансово-кредитне стимулювання розвитку територіальних суспільних систем". – 23 березня 2012 р. – м. Луцьк. – С. 103–105.

Захаркіна Л. С.
Сумський державний університет

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОМОГОСПОДАРСТВ

На сьогодні у розрізі національної економіки України досить нагальним є перетворення заощаджень домогосподарств у потужний інвестиційний ресурс. Домогосподарства отримують поточний дохід, витрачаючи його на споживання і заощаджуючи залишок через вплив ощадних мотивів. Домогосподарства заощаджують дохід у двох формах: 1) неорганізовані заощадження (готівка); 2) організовані (інші форми заощадження): банківські депозити; придбання інструментів фондового ринку (акції, облігації тощо); придбання державних цінних паперів; вклади в небанківських кредитних установах [2].

Серед вітчизняних домогосподарств популярністю користується лише такий інвестиційний інструмент, як банківський депозит. Так, готівка та депозити складають більше 80% фінансових активів домогосподарств України [3].

Для домогосподарств в умовах ринкової трансформації України першочергове значення мають параметри ліквідності та надійності. Сучасний же фінансовий ринок України не має інвестиційних ресурсів, які б були більш-менш ліквідними та надійними. Отже, на сьогодні фінансовий ринок України не спроможний зробити організовані форми заощадження більш привабливими для домогосподарств із середнім рівнем поточного доходу і доходом нижче середнього.

Тому перед державою стоїть нагальне завдання створювати сприятливі умови для розвитку фінансового ринку, а саме для розробки нових фінансових інструментів залучення заощаджень домогосподарств. За Я.В. Петренком таким фінансовим інструментом залучення приватних

заощаджень можуть бути спеціальні державні цінні папери на пред'явника, що будуть реалізовуватися тільки для населення через установи банків і відділення поштового зв'язку з одним фіксованим номіналом і виплатою щомісячного невеликого, стабільного доходу на рівні облікової ставки Національного банку України [5].

На нашу думку, такі цінні папери не будуть користуватися попитом, бо, по-перше, населення втратило довіру до державних фінансових установ; по-друге, такі інструменти генерують не достатній рівень прибутковості. Усі організовані форми заощаджень генерують різний рівень прибутковості та мають різний ступінь легкості в управлінні з позиції їх розміщення та подальшого функціонування. Тому домогосподарства обирають інвестиційний інструмент в залежності саме від цих параметрів [2]. У таблиці 1 подано порівняльну характеристику таких інвестиційних інструментів.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика інвестиційних інструментів (розраховано на основі [1–2, 4])

Тип інвестиційного інструменту	Середньорічна дохідність	Рівень легкості управління
1. Банківські депозити		
1.1 на вимогу	3,53	0,9925
1.2 до 1 місяця	8,88	0,9
1.3 від 1 місяця до 3 місяців	11,17	0,8075
1.4 від 3 місяця до 6 місяців	12,12	0,715
1.5 від 6 місяців до 1 року	11,9	0,6225
1.6 від 1 року до 2 років	12,98	0,5925
1.7 більше 2 років	13,85	0,5925
2. Придбання акцій	52,52	0,105
3. Депозити в недержавних пенсійних фондах	35	0,3975

На основі оцінки інвестиційних інструментів (табл. 1) найкращими є банківські депозити від 3 до 6 міс. та більше 1 року, найгіршими – придбання акцій. У результаті проведеної оцінки можна визначити основні напрями розвитку способів мобілізації ресурсів домогосподарств: розвиток та популяризація системи недержавного пенсійного страхування, доходність якого перевищує 35%; на державному рівні сприяти розвитку фондового ринку України.

Список літератури

1. Где копить деньги на безбедную старость? Какие бывают пенсионные фонды и какова их доходность. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: – <http://news08.join.com.ua/?p=727>

2. Захаркіна Л.С. Оптимізація структури організованих форм заощаджень домогосподарств: застосування рейтингової оцінки / Захаркіна Л.С., Доля Є.В. // Матеріали економічної наукової інтернет-конференції «Теорія і практика сучасної економічної науки: проблеми та шляхи вирішення» – 7 грудня 2011 р., – м. Тернопіль, с. 120-122. – Режим доступу: http://www.economy-confer.com.ua/full_article/1066/

3. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики. Рахунки інституційних секторів економіки України (2003-2009рр.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Офіційний веб-сайт Національного банку України. Процентні ставки депозитних корпорацій (крім Національного банку України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57897

5. Петренко Я.В. Мобілізація інвестиційних ресурсів домогосподарств у транзитивній економіці / Петренко Я.В. // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2009. – № 2 (16). – С. 221–226.